

ปัจจัย

ที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2

ณัฐพร ไชโย ^{1*}

ธัญญาพร ก่องจันทร์ ²

รับบทความ: 4 มิถุนายน 2568 แก้ไขบทความ: 24 มิถุนายน 2568 ตอรับบทความ: 25 มิถุนายน 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 และ 2) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านนักเรียน ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านครูกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 302 คน จากโรงเรียนขนาดเล็ก 126 แห่ง ซึ่งได้จากการสุ่มแบบกำหนดโควตา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพตามหลักวิชาการ การเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ การขออนุญาตเก็บข้อมูล การประสานงานกับหน่วยงานต้นสังกัด การตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะปัจจัยด้านนักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้านครอบครัว และ 2) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันพบว่าปัจจัยด้านนักเรียน ครอบครัว และครูมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งยืนยันว่าทุกปัจจัยมีความเกี่ยวข้องอย่างสำคัญกับผลการเรียนภาษาไทยในบริบทของโรงเรียนขนาดเล็กอย่างเป็นระบบ

คำสำคัญ: ปัจจัยที่มีอิทธิพล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย

¹⁻² สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

* อีเมล: sn.natthaporn777@gmail.com

Factors Influencing Learning Achievement of Thai Language Course on Pratomsuksa 5th Level Students in Small-Sized Schools, Primary Educational Service Area Office Nan 2

Natthaporn Chaiyo ^{1*}
Thanyaporn Kongkhan ²

Abstract

This study aimed to (1) investigate the factors influencing the academic achievement in Thai language of fifth-grade students in small schools under the jurisdiction of the Nan Primary Educational Service Area Office 2, and (2) examine the relationships between student-related factors, family-related factors, and teacher-related factors with the academic achievement in Thai language among these students. Employing a survey research methodology, the study sampled 302 fifth-grade students from 126 small schools in the 2024 academic year, selected through quota sampling. The research instrument was a validated questionnaire measuring factors influencing Thai language achievement. Data collection proceeded through four stages: obtaining research permissions, coordinating with relevant authorities, verifying data completeness, and conducting both descriptive and inferential statistical analyses. The findings revealed that, overall, the factors influencing academic achievement were rated at a high level, with student-related factors scoring the highest, followed by teacher-related factors and family-related factors, underscoring the significant roles all these factors play in enhancing students' Thai language performance. Furthermore, Pearson correlation analysis indicated that student, family, and teacher factors were all positively and significantly correlated with academic achievement at the 0.05 significance level, confirming the systematic and substantial influence of these factors within the context of small schools.

Keywords: Influencing Factors, Academic Achievement, Thai Language

¹⁻² Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Pibulsongkram Rajabhat University, Mueang District, Phitsanulok

* Email: sn.natthaporn777@gmail.com

บทนำ

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์และมรดกทางวัฒนธรรมของชาติไทยที่สะท้อนถึงภูมิปัญญา วิถีชีวิต และความคิดสร้างสรรค์ของบรรพบุรุษ เป็นภาษาประจำชาติที่มีบทบาทสำคัญในฐานะเครื่องมือสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจ ความสัมพันธ์อันดี และการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในสังคมไทย นอกจากนี้ ภาษาไทยยังเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ให้สอดคล้องกับบริบทโลกในยุคดิจิทัล อีกทั้งยังเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้สาระวิชาอื่น ๆ ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้สามารถดำรงชีวิตและประกอบอาชีพในอนาคตได้อย่างมั่นคง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551)

การจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยในระดับประถมศึกษา จึงมีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาทักษะฟัง พูด อ่าน และเขียนอย่างสัมพันธ์กัน พร้อมทั้งส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และเจตคติที่ดีต่อภาษาไทย ผู้เรียนควรได้รับการปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน การใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องเหมาะสม และการเห็นคุณค่าความงามของภาษาไทยทั้งในด้านการสื่อสาร วรรณกรรม และวัฒนธรรม (พัชร สีทธา, 2561) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งถือเป็นช่วงวัยที่นักเรียนมีความสามารถในการเรียนรู้เชิงระบบ เริ่มพัฒนาการใช้ภาษาในระดับที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมจึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อการวางรากฐานการเรียนรู้ที่มั่นคงและมีคุณภาพ

อย่างไรก็ตาม จากรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและข้อสังเกตจากครูในพื้นที่ชนบท โดยเฉพาะในบริบทของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาห่างไกล เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 พบว่านักเรียนบางส่วนยังมีปัญหาในการอ่านออกเขียนได้ การจับใจความ และการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนในภาพรวมต่ำกว่าระดับมาตรฐานที่กำหนดไว้ ปัญหาดังกล่าวสะท้อนถึงข้อจำกัดหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นความพร้อมของนักเรียนในด้านทักษะพื้นฐาน แรงจูงใจในการเรียน ความเข้าใจในภาษา รวมถึงสภาพแวดล้อมในครอบครัวที่อาจขาดการส่งเสริมด้านภาษา และคุณภาพของการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ทั้งในด้านวิธีการจัดการเรียนรู้ การเลือกใช้สื่อ และการประเมินผล

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมา ผู้วิจัยตระหนักถึงความจำเป็นในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยมุ่งเน้นศึกษา 3 ปัจจัยหลัก ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านนักเรียน เช่น แรงจูงใจในการเรียนภาษาไทย ทักษะเบื้องต้น ความมั่นใจในตนเอง 2) ปัจจัยด้านครอบครัว เช่น ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง การสนับสนุนด้านการเรียนรู้ และบรรยากาศในครอบครัว และ 3) ปัจจัยด้านครู เช่น ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย การใช้สื่อและกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน โดยมุ่งศึกษาทั้งระดับของแต่ละปัจจัย และความสัมพันธ์ของปัจจัยเหล่านี้กับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ซึ่งเป็นตัวแปรตามสำคัญ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาระดับของปัจจัยทั้งสามที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก รวมถึงศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเหล่านี้กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อค้นหาปัจจัยที่มีอิทธิพลเชิงสถิติอย่างมีนัยสำคัญ ผลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การพัฒนาครูผู้สอน ตลอดจนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน

ผู้วิจัยเชื่อมั่นว่าข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากการศึกษา จะสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้มีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนขนาดเล็กและผู้เรียนรายบุคคล โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านภาษาไทยอย่างรอบด้าน มีความสามารถในการสื่อสารวิเคราะห์ และเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะเป็นรากฐานที่มั่นคงสำหรับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นและการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านนักเรียน ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านครู กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2

วรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เป็นกรอบแนวทางหลักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะในระดับการศึกษาภาคบังคับ ตั้งแต่ประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งกำหนดตัวชี้วัดชั้นปีไว้อย่างชัดเจน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551) ให้ความหมายของตัวชี้วัดชั้นปีว่า เป็นสิ่งที่ผู้เรียนควรรู้และสามารถปฏิบัติได้ในแต่ละระดับชั้น เป็นตัวบ่งชี้ความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ และเชื่อมโยงกับมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระ เพื่อพัฒนาทักษะและสมรรถนะอย่างมีประสิทธิภาพ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เป็นกลุ่มสาระสำคัญที่พัฒนาทักษะพื้นฐานด้านภาษาเพื่อการสื่อสาร การคิดวิเคราะห์ และการใช้ภาษาอย่างถูกต้องเหมาะสม โดยระดับประถมศึกษาปีที่ 5 กำหนดตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางใน 5 สาระหลัก ได้แก่ การอ่าน การเขียน การฟัง การดูและการพูด หลักการใช้ภาษาไทย และวรรณคดีและวรรณกรรม ซึ่งครอบคลุมมิติทางภาษาหลากหลาย

ในสาระการอ่าน เน้นพัฒนาความสามารถอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองอย่างถูกต้อง เข้าใจความหมาย และสามารถวิเคราะห์ ตีความ และแสดงความคิดเห็นจากเนื้อหา รวมถึงส่งเสริมการอ่าน หนังสือที่เหมาะสมกับวัยอย่างสม่ำเสมอ

สาระการเขียน มุ่งพัฒนาทักษะการเขียนตั้งแต่การคัดลายมือจนถึงการเขียนข้อความในชีวิตประจำวัน การเขียนจดหมาย และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยฝึกใช้แผนภาพหรือโครงเรื่องควบคู่กับการปลูกฝังมารยาท ในการเขียน

สาระการฟัง การดู และการพูด ส่งเสริมทักษะฟังและดูสื่อต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณ พร้อมฝึกตั้งคำถาม วิเคราะห์ข้อมูล และแสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสม โดยเน้นมารยาทในการสื่อสาร

สาระหลักการใช้ภาษาไทย มุ่งให้ผู้เรียนเข้าใจโครงสร้างภาษา เช่น ชนิดของคำ ส่วนประกอบประโยค ความแตกต่างของภาษา รวมถึงฝึกใช้สำนวน คำพังเพย สุภาษิต และแต่งบทร้อยกรอง เพื่อปลูกฝังจิตสำนึก อนุรักษ์ภาษาไทย

สาระวรรณคดีและวรรณกรรม เน้นส่งเสริมความเข้าใจ คุณค่า และการแสดงความคิดเห็นจาก วรรณกรรมไทยหลากหลายรูปแบบ พร้อมฝึกนำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง และท่องบทอาขยานเพื่อเสริม ความงดงามทางภาษา

สรุปได้ว่า ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระภาษาไทยระดับประถมศึกษาปีที่ 5 เป็น กรอบแนวทางสำคัญที่สะท้อนเจตนารมณ์ของหลักสูตรในการพัฒนาทักษะภาษาอย่างครบถ้วน ทั้งด้าน การอ่าน เขียน พูด ฟัง และการใช้ภาษาอย่างลึกซึ้ง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิตและ การดำเนินชีวิตในสังคมไทยและโลกยุคศตวรรษที่ 21 อย่างมีคุณภาพ

2. ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

จากการศึกษาของ รัตนา บำรุงจันทร์ (2561) และ เสฏฐวุฒิ โลหะโชติ (2565) พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา สามารถจำแนกออกเป็น 3 ด้านหลัก ได้แก่ ปัจจัยด้านนักเรียน ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านครู โดยแต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ปัจจัยด้านนักเรียน นักเรียนถือเป็นศูนย์กลางของกระบวนการเรียนรู้ ดังนั้นคุณลักษณะ เฉพาะตัว เช่น แรงจูงใจในการเรียนรู้ เจตคติที่มีต่อรายวิชา ทักษะพื้นฐานทางวิชาการ และพฤติกรรม การเรียนรู้ จึงมีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเฉพาะในรายวิชาภาษาไทยที่ต้องอาศัย ทักษะการคิดวิเคราะห์ การอ่านจับใจความ และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ผู้เรียนที่มีวินัยในตนเอง สามารถ จัดการเวลา มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มักมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ มากกว่ากลุ่มที่ขาดแรงจูงใจภายใน งานวิจัยของ กนกภรณ์ เทสินทโชติ (2560) ระบุว่าแรงจูงใจภายในของ นักเรียนส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยตรง โดยนักเรียนที่มีแรงจูงใจสูงสามารถกำหนดเป้าหมาย การเรียนที่ชัดเจน และลงมือปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจนบรรลุผล ในทำนองเดียวกัน รัตนา บำรุงจันทร์ (2561)

พบว่า เจตคติที่ดีต่อรายวิชาภาษาไทยส่งผลให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นและเกิดความพึงพอใจในการเรียนมากยิ่งขึ้น ซึ่งนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

2.2 ปัจจัยด้านครอบครัว ครอบครัวเป็นหน่วยทางสังคมพื้นฐานที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของโรงเรียนขนาดเล็กที่ระบบสนับสนุนภายนอกมีจำกัด การมีส่วนร่วมของครอบครัว เช่น การสนับสนุนด้านเวลา การติดตามผลการเรียน การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการอ่านและการทำการบ้าน รวมถึงการสร้างทัศนคติเชิงบวกต่อการศึกษา ส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของบุตรหลาน งานวิจัยของ นันทวุฒิ ทองอ่อน และมณัฏฐ์ แก้วจินดา (2561) พบว่า บรรยากาศภายในครอบครัวที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น การพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้ หรือการอ่านหนังสือร่วมกันในบ้าน มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับพัฒนาการทางภาษาของนักเรียน ขณะที่ เสฏฐวุฒิ โลหะโชติ (2565) ชี้ให้เห็นว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูงและให้ความสำคัญกับการเรียนของบุตร มักส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ดี และทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า โดยเฉพาะในด้านทักษะภาษาและการอ่านจับใจความ

2.3 ปัจจัยด้านครู ครูเป็นกลไกสำคัญในการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษาซึ่งเป็นช่วงวัยแห่งการวางรากฐานทางภาษา ครูที่มีความรู้ความสามารถในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การเลือกใช้สื่ออย่างหลากหลาย และการใช้วิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางสามารถส่งเสริมทักษะภาษาไทยของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ งานวิจัยของ อัญชลี สกฤตอินทร์ และคณะ (2561) พบว่า การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมสามารถกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน และเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาไทยได้อย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ วิชญ์ พรมชาติ (2561) ยังชี้ให้เห็นว่าความสามารถของครูในการปรับการสอนตามศักยภาพของผู้เรียน และการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ปลอดภัย เป็นมิตร และส่งเสริมความมั่นใจในการแสดงออก มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างชัดเจน ครูจึงไม่เพียงแต่เป็นผู้นำการเรียนรู้ แต่ยังเป็นผู้อำนวยความสะดวก สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการพัฒนาทักษะภาษาอย่างรอบด้าน

จากการวิเคราะห์ปัจจัยด้านนักเรียน ครอบครัว และครู พบว่าทั้งสามด้านมีบทบาทสำคัญและส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะปัจจัยด้านนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจและทัศนคติต่อการเรียนมีความสัมพันธ์สูงสุด ขณะที่ การสนับสนุนของครอบครัวและความสามารถของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ยังมีคุณภาพก็มีส่วนสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน สะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาไทยในบริบทของโรงเรียนขนาดเล็กจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งในระดับตัวผู้เรียน ครอบครัว และสถานศึกษา เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เกื้อหนุนอย่างรอบด้านและยั่งยืน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการศึกษานี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 โดยมีกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

ประเด็นที่ศึกษา	ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย
1. ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2	1. ปัจจัยด้านนักเรียน	1.1 เจตคติในการเรียน 1.2 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
	2. ปัจจัยด้านครอบครัว	2.1 การส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ 2.2 ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว
	3. ปัจจัยด้านครู	3.2 คุณภาพการสอนของครู 3.1 การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน
2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านนักเรียน ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านครู กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2		

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1,485 คน จาก 126 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 302 คน จาก 126 โรงเรียน โดยมีขั้นตอนการ

กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie, R.V. and Morgan, D.W., 1970) โดยการคัดเลือกแบบกำหนดโควตา (Quota Selection)

ตัวแปรที่ศึกษา คือ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านนักเรียน ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านครู

เนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 โดยครอบคลุมปัจจัยหลัก 3 ด้าน ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านนักเรียน ได้แก่ เจตคติในการเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 2) ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ การส่งเสริมสนับสนุนการเรียน และความสัมพันธ์ภายในครอบครัว และ 3) ปัจจัยด้านครู ได้แก่ คุณภาพการสอนของครู และการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยอิงจากการศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เครื่องมือมีความครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์การวิจัย และมีความเหมาะสมกับบริบทของกลุ่มตัวอย่าง โดยเครื่องมือแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check-list)

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 60 ข้อ ใน 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านนักเรียน 2) ปัจจัยด้านครอบครัว และ 3) ปัจจัยด้านครู โดยใช้มาตรประมาณค่าแบบมาตราส่วน 5 ระดับ (Likert Scale)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2

ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความครอบคลุมของประเด็น และความถูกต้องของถ้อยคำ แล้วนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงเครื่องมือให้เหมาะสม จากนั้นดำเนินการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ซึ่งอยู่ระหว่าง 0.50–1.00 และนำแบบสอบถามฉบับปรับปรุงไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างนอกประชากร จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, L. J., 1951) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .946 ซึ่งอยู่ในระดับสูง แสดงว่าเครื่องมือมีความเชื่อถือได้ เหมาะสมสำหรับการนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริง

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามกระบวนการวิจัยที่เป็นระบบและมีลำดับขั้นตอนอย่างชัดเจน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การขออนุญาตเก็บข้อมูล ผู้วิจัยจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อให้มหาวิทยาลัยออกหนังสืออนุญาตอย่างเป็นทางการในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 2 การประสานงานกับหน่วยงานต้นสังกัด ผู้วิจัยยื่นหนังสือขออนุญาตไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้นักเรียนในสังกัด จำนวน 302 คน จาก 126 โรงเรียน ตอบแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยตรวจสอบความครบถ้วนและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน เพื่อคัดกรองข้อมูลให้มีคุณภาพ พร้อมสำหรับการนำไปวิเคราะห์

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อศึกษาระดับของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยครอบคลุม 3 ด้านหลัก ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้เรียน ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านครู พร้อมทั้งวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเหล่านี้กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) ซึ่งเป็นสถิติที่ใช้ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแบบต่อเนื่อง เพื่อหาความสัมพันธ์เชิงทิศทางและระดับความสัมพันธ์ระหว่างแต่ละปัจจัยกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ .05

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ในภาพรวมเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

n=302

ด้าน	ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย	ค่าสถิติ		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ปัจจัยด้านนักเรียน	3.98	0.56	มาก
2	ปัจจัยด้านครอบครัว	3.65	0.37	มาก
3	ปัจจัยด้านครู	3.94	0.30	มาก
	รวม	3.86	0.36	มาก

จากตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ในภาพรวมเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.36) เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่าปัจจัยด้านนักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.56) รองลงมาคือปัจจัยด้านครู ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.30) และปัจจัยด้านครอบครัว ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 0.37) โดยทุกด้านอยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นว่าทั้งปัจจัยด้านผู้เรียน ครอบครัว และครูต่างมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยในบริบทของโรงเรียนขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านนักเรียน ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านครูผู้สอน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยรวม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย	ระดับความสัมพันธ์	
	r	p
ปัจจัยด้านนักเรียน	0.940**	0.00
ปัจจัยด้านครอบครัว	0.853**	0.00
ปัจจัยด้านครู	0.810**	0.00

** p < .05

จากตารางที่ 2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ปัจจัยด้านนักเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยในระดับสูงมาก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .940 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สะท้อนให้เห็นว่าลักษณะและพฤติกรรมของผู้เรียนมีอิทธิพลอย่างชัดเจนต่อการเรียนภาษาไทย ในขณะที่ปัจจัยด้านครอบครัวมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับสูงเช่นกัน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .853 และปัจจัยด้านครูมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .810 ทั้งสองปัจจัยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน ผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ทั้งปัจจัยด้านนักเรียน ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านครู ต่างมีความสัมพันธ์ในระดับสูงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเฉพาะปัจจัยด้านนักเรียนที่มีอิทธิพลสูงสุด

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเฉพาะปัจจัยด้านนักเรียนซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในระดับสูงสุด รองลงมาคือปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านครู ตามลำดับ ผลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาไทย จำเป็นต้องอาศัยกลไกสนับสนุนทั้งจากภายในตัวผู้เรียน ครอบครัว และครูผู้สอนอย่างบูรณาการและสมดุล โดยเฉพาะในบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งมักเผชิญข้อจำกัดด้านทรัพยากร บุคลากร และโครงสร้างพื้นฐานทางการศึกษา

ในส่วนของปัจจัยด้านนักเรียน ซึ่งมีความสัมพันธ์ในระดับสูงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่าผู้เรียนที่มีแรงจูงใจในการเรียน มีทัศนคติเชิงบวกต่อวิชาภาษาไทย และมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นในกระบวนการเรียนรู้ มักมีผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกภรณ์ เทสินโทติ (2560) ที่พบว่าแรงจูงใจภายในเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อความสามารถทางวิชาการ รวมถึง รัตนา บำรุงจันทร์ (2561) ซึ่งชี้ว่าผู้เรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อภาษาไทยจะมีแนวโน้มประสบความสำเร็จในการเรียนรู้มากกว่า

ปัจจัยด้านครอบครัวก็มีความสัมพันธ์ในระดับสูงเช่นกัน โดยเฉพาะการสนับสนุนด้านเวลา สื่อการเรียนรู้ และทัศนคติของผู้ปกครองในการส่งเสริมการศึกษา ผลการวิจัยของ นันทวิทย์ ทองอ่อน และมณีนุช แก้วจินดา (2561) ชี้ว่าเด็กที่ได้รับการสนับสนุนด้านการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอจากผู้ปกครองจะมีพัฒนาการด้านภาษาที่ชัดเจน ขณะที่ เสฏฐวุฒิ โลหะโชติ (2565) พบว่า การส่งเสริมการอ่านของครอบครัวมีผลอย่างยิ่งต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาที่เน้นทักษะภาษา ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบของผู้วิจัย

สำหรับปัจจัยด้านครู แม้จะมีค่าสัมประสิทธิ์รองจากอีกสองปัจจัย แต่ยังคงอยู่ในระดับสูง แสดงถึงบทบาทสำคัญของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม และสามารถปรับรูปแบบการสอนได้ตามลักษณะเฉพาะของผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งบางแห่งมีครูประจำชั้นเพียงคนเดียวดูแลหลายระดับชั้น งานวิจัยของ อัญชลี สกฤตอินทร์ และคณะ (2561) ระบุว่าครูที่สามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางจะช่วยเพิ่มพูนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ ขณะที่ วิชญ์ พรมชาติ (2561) พบว่าการวางแผนและการประเมินผลการสอนที่มีประสิทธิภาพของครูมีความสัมพันธ์โดยตรงกับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์โดยรวมระหว่างปัจจัยทั้งสามกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิพงษ์ นามเกิด (2563) ที่ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษา และพบว่าปัจจัยด้านนักเรียน ครอบครัว และครู มีอิทธิพลร่วมกันอย่างมีนัยสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน โดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดเล็กที่มักมีข้อจำกัดด้านการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และการสนับสนุนทางการศึกษา

นอกจากนี้ ผลการศึกษาข้อเสนอแนะจากครูและบุคลากรยังชี้ให้เห็นว่า การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้เชิงรุกของนักเรียน การสนับสนุนของครอบครัว และการพัฒนาศักยภาพครูในด้านเทคนิคการสอนและการใช้สื่อ ควรได้รับการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง โดยสอดคล้องกับข้อเสนอของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2565) ที่เน้นการสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

กล่าวโดยสรุป ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ความสำเร็จทางการเรียนของนักเรียนในรายวิชาภาษาไทยในโรงเรียนขนาดเล็กมีได้เกิดจากปัจจัยใดเพียงลำพัง หากแต่เป็นผลจากการทำงานร่วมกันของปัจจัยด้านนักเรียน ครอบครัว และครู ที่ต้องได้รับการสนับสนุนและพัฒนาอย่างสมดุล จึงจะสามารถสร้างความเท่าเทียมทางการศึกษา และพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเต็มตามเป้าหมายของหลักสูตรได้อย่างแท้จริง

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลในประเด็นต่าง ๆ และอภิปรายผลโดยอ้างอิงถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบข้อค้นพบสำคัญดังต่อไปนี้

1. จุดเด่น งานวิจัยฉบับนี้มีความโดดเด่นในด้านการออกแบบกระบวนการวิจัยที่เป็นระบบ มีความชัดเจนทั้งในด้านการรอบแนวคิด ตัวแปรที่ศึกษา และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมุ่งเน้นศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งเป็นบริบทเฉพาะที่ยังขาดแคลนงานวิจัยเชิงลึกในอดีต อีกทั้งยังเลือกใช้สถิติเชิงอนุมานที่เหมาะสม ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านนักเรียน ครอบครัว และครูกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทำให้ผลการวิจัยมีความน่าเชื่อถือทางสถิติ นอกจากนี้ การอภิปรายผลวิจัยมีความครอบคลุม เชื่อมโยงกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสอดคล้องกับทฤษฎีทางการศึกษา ทั้งยังสามารถนำเสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่สอดคล้องกับแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างชัดเจน

2. จุดอ่อน แม้ว่าการวิจัยนี้มีความครบถ้วนและน่าเชื่อถือในเชิงกระบวนการและผลลัพธ์ แต่ยังมีข้อจำกัดบางประการที่ควรพิจารณาในการนำไปประยุกต์ใช้หรือพัฒนาต่อยอดในอนาคต ได้แก่ การอภิปรายผลในบางประเด็นที่ยังขาดการเปรียบเทียบเชิงลึกกับบริบทของโรงเรียนขนาดกลางหรือขนาดใหญ่ ซึ่งอาจช่วยขยายผลการวิจัยให้มีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ แม้จะมีการวิเคราะห์ปัจจัยหลักทั้ง 3 ด้าน แต่ยังคงขาดการวิเคราะห์องค์ประกอบย่อยภายในปัจจัย เช่น รายละเอียดของสถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว หรือรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในแต่ละรูปแบบ อีกทั้งยังไม่มีวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงซ้อนหรือ

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (interaction effect) ซึ่งอาจช่วยให้เข้าใจภาพรวมเชิงระบบของความสำเร็จทางการเรียนรู้ได้ลึกซึ้งมากขึ้น

3. องค์ความรู้ใหม่ งานวิจัยฉบับนี้นำเสนอองค์ความรู้ใหม่ที่มีคุณค่าเชิงวิชาการและสามารถใช้เป็นฐานข้อมูลสำหรับการวิจัยและการจัดทำนโยบายด้านการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะการค้นพบว่า “ปัจจัยด้านนักเรียน” มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับสูงที่สุดเมื่อเทียบกับปัจจัยครอบครัวและครู ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทสำคัญของแรงจูงใจภายใน ทักษะคิด และการมีส่วนร่วมของผู้เรียนเอง ทั้งนี้ยังได้เสนอความเข้าใจใหม่ว่าความสำเร็จของการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็กมีได้จำกัดอยู่เพียงคุณภาพของครูหรือสิ่งแวดล้อมทางครอบครัวเท่านั้น หากแต่เป็นผลรวมของระบบสนับสนุนจากทุกมิติอย่างบูรณาการจึงเป็นแนวทางที่น่าสนใจสำหรับการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะในบริบทพื้นที่ห่างไกลที่ระบบสนับสนุนภายนอกมีข้อจำกัด

4. ประโยชน์ทางวิชาการ ผลการวิจัยในครั้งนี้มีคุณูปการอย่างยิ่งต่อแวดวงวิชาการด้านการศึกษา โดยเฉพาะในด้านการวางแผนการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในระดับประถมศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งถือเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการการสนับสนุนเฉพาะทาง งานวิจัยนี้สามารถใช้เป็นต้นแบบในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในบริบทเฉพาะ และสามารถนำไปใช้ในการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมครู พัฒนานโยบาย หรือแนวทางการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังช่วยเสริมสร้างองค์ความรู้เชิงประจักษ์ (empirical evidence) ด้านการจัดการเรียนรู้แบบองค์รวมในบริบทท้องถิ่น ซึ่งเป็นแนวโน้มสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในระดับชาติและระดับพื้นที่

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. ควรทำการวิจัยเพิ่มเติมเพื่อศึกษาปัจจัยทางสภาพแวดล้อมของโรงเรียน เช่น โครงสร้างพื้นฐาน สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน รวมถึงการบริหารจัดการโรงเรียน ที่อาจมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก

2. ควรขยายขอบเขตการวิจัยโดยศึกษาปัจจัยด้านจิตวิทยาและพฤติกรรมของนักเรียน เช่น ความเครียด ความมั่นใจในตนเอง และทักษะการบริหารเวลา ที่อาจมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย

3. ควรพัฒนาและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ภาษาไทยในนักเรียนโรงเรียนขนาดเล็ก รวมถึงการศึกษาผลกระทบยาวของการใช้เทคโนโลยีดังกล่าวต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

บรรณานุกรม

- กนกภรณ์ เทสินทโชต. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา). BUUIR.
<https://buuir.buu.ac.th/xmlui/handle/1234567890/6321>
- นันทวดี ทองอ่อน และมณีนุช แก้วจินดา. (2561) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, 12(2), 129-138.
- พัชรี สีธธา. (2561). การพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนคำพื้นฐานภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐาน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่). CMU Intellectual Repository (CMU IR).
<https://cmudc.library.cmu.ac.th/frontend/Info/item/dc:143019>
- รัตนา บำรุงจันทร์. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา). BUUIR.
<https://buuir.buu.ac.th/xmlui/handle/1234567890/7384>
- วิษุณีย์ พรหมชาติ. (2561) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาส จังหวัดชุมพร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช). STOUIR at Sukhothai Thammathirat Open University.
<https://ir.stou.ac.th/handle/123456789/11398>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. ชุมชนสารสนเทศการเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2566 - 2570) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. <https://www.secondarytak.go.th/wp-content/uploads/2022/12/แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน-2566-2570-ของ-สพฐ.pdf>
- สุทธิพงษ์ นามเกิด. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยพะเยา). ฐานข้อมูลคลังปัญญาดิจิทัล มหาวิทยาลัยพะเยา (UP Digital Collection: UPDC). <https://updc.up.ac.th/items/6398c21c-af26-41f0-94cf-7aef25b5c042>

เสถียรจุติ โลหะโชติ. (2565). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ในพื้นที่พิเศษ: แบบจำลองพระดั่ง (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์).

Thammasat University Digital Collections.

https://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2022/TU_2022_5904030045_17439_26802.pdf

อัญชลี สกุลอินทร์, ธร สุนทรายุทธ และชัยพจน์ รังงาม. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2.

วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 14(1), 49-60.

Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities*.

Education and Psychological Measurement, 30, 607-610.

Cronbach, L. J. (1951). *Coefficient alpha and the internal structure of tests*. *Psychometrika*, 16, 297-334.